

“**ทีมเราต้องเป็นหนึ่งเดียว**
เราจะสู้กับ
ปัญหาและความทุกข์ยาก
ของประชาชน”

นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร
อธิบดีกรมการปกครอง

THE ONE
สาระทะเบียน - บัตร

วารสารสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ปีที่ 17 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม 2568

นายสุกณ สยามบุญญ์
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

คำนำ

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านวารสาร THE ONE ทุกท่านครับ การปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมการปกครอง ได้ให้ความสำคัญกับประชาชนในทุก ๆ เรื่อง เช่น การรักษาสีตติ การให้บริการที่หลากหลายช่องทาง การป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนด้านการทะเบียน รวมถึงการเร่งรัด การให้การแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานาน และ กลุ่มบุตรที่เกิดในราชอาณาจักร โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้บุตรของคนต่างด้าว ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ซึ่งบิดาหรือมารดา เป็นบุคคลที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้ในอดีต ถึงปี พ.ศ. 2542 และที่สำรวจเพิ่มเติม ภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลระหว่างปี พ.ศ. 2548 ถึงปี พ.ศ. 2554 สามารถขอสัญชาติไทยได้ตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง ที่ได้กำหนดบุคคลกลุ่มเป้าหมายและเงื่อนไข ไว้อย่างชัดเจน จึงขอให้ผู้ปฏิบัติทุกท่านได้ศึกษา ทำความเข้าใจ เพื่อที่จะปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ตามระเบียบกฎหมายในการพิจารณาต่อไปครับ และในการให้บริการงานทะเบียนข้าราชการและ ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนต้องมีจิตสำนึกในการให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาขอรับบริการ ด้วยความเต็มใจและอุทิศตนและพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยละเว้นการใช้อำนาจหน้าที่ ในทางมิชอบไม่แสวงหาประโยชน์อื่นใดจากผู้มาขอรับบริการ และดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ ของทางราชการตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จรรยาบรรณข้าราชการและปฏิบัติงานทะเบียน พ.ศ. 2555 ปัญหาการเรียกรับผลประโยชน์โดยมิชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ครับ

**แนวทางปฏิบัติในการขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 และมติคณะรัฐมนตรี**

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2567 อนุมัติหลักเกณฑ์เพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานาน และกลุ่มบุตรที่เกิดในราชอาณาจักร โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้บุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ซึ่งบิดาหรือมารดาเป็นบุคคลที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้ในอดีตถึงปี พ.ศ. 2542 และที่สำรวจเพิ่มเติมภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลระหว่างปี พ.ศ. 2548 ถึงปี พ.ศ. 2554 และมีลักษณะตามเงื่อนไขที่กำหนดได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป ซึ่งร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย และร่างประกาศกรมการปกครอง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าวข้างต้น และอยู่ระหว่างเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาลงนามในร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาจะมีผลบังคับใช้ในวันถัดจากวันที่ประกาศ ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่บุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและไม่ได้รับสัญชาติไทย ตามมาตรา 2 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2567 และเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางเดียวกัน จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอทุกแห่ง ในเขตพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

1.ศึกษาทำความเข้าใจร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยและร่างประกาศกรมการปกครอง โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ก.กลุ่มบุคคลเป้าหมาย ประกอบด้วย

(1) บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติกลุ่มต่าง ๆ หรือมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 13) มีเลขประจำตัว ประชาชน 13 หลัก ที่ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข 5 และเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข 50 ถึงเลข 72 (b-xxx 5xxxx-xx-x จนถึง 5-xxx-xxx-xx-x) รวมถึงคนที่มีบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมติคณะรัฐมนตรี (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่) มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ที่ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข 5 หรือเลข 4 ด้วย

(2) บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาหรือมารดาได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2558 รวมถึงชาวมอญแกลน โดยคนกลุ่มนี้จะมีชื่อในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ที่ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข 0 และเลขหลักที่หกและเจ็ด เป็นเลข 89 (0-xx-xx-xxx) ซึ่งหมายรวมถึงบิดาหรือมารดาที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ

ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่น ที่มีใช้ตามข้อ ก. (1) - (2) เช่น บุคคลที่มีบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หรือไม่ปรากฏบิดามารดา หรือบิดามารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ หรือผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศจนเป็นที่ประจักษ์ เป็นต้น โดยกรณีดังกล่าวยังคงให้ดำเนินการหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการปฏิบัติ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การส่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทย เป็นการทั่วไป และการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559

ข. เงื่อนไขการได้สัญชาติไทยของกลุ่มเป้าหมาย

(1) การได้สัญชาติไทยของบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักร ตามข้อ ก. จะขึ้นอยู่กับบิดา หรือมารดาซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้ในอดีตจนถึงปี พ.ศ. 2542 และที่สำรวจเพิ่มเติมภายใต้ยุทธศาสตร์ การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลระหว่างปี พ.ศ. 2548 - 2554 จะต้องได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและต้องเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 ปี นับถึงวันที่บุตรยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ซึ่งหมายรวมถึงบิดาหรือมารดาที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและต่อมาได้เสียชีวิตในราชอาณาจักรภายหลังบุตรเกิด หรือถูกจำหน่ายรายการทะเบียนราษฎร โดยไม่ได้เกิดจากการทุจริตหรือการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายด้วย

(2) บุคคลตามข้อ ก. ที่มีความประสงค์จะยื่นคำขอมีสัญชาติไทยให้ยื่นคำขอโดยยื่นรับรองตนเอง หรือผู้ที่ตนยื่นคำขอแทนว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด

ค. สถานที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ได้แก่

(1) ผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ณ สำนักบริหารการทะเบียน (ส่วนสัญชาติและการ ทะเบียนและบัตรประจำตัวบุคคล ผู้ไม่มีสัญชาติไทย) อาคารกรมการปกครอง (คลอง 4) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

(2) ผู้ขอที่มีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ผู้ขอมีภูมิลำเนาอยู่ตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

(3) สถานที่อื่นใดที่อธิบดีกรมการปกครองเห็นสมควร ในกรณีที่อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้ที่อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งให้อำนาจแทน

ง. ผู้มีอำนาจพิจารณาและสั่งให้ลงรายการสัญชาติไทย ได้แก่

(1) ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน กรณีผู้ขอมีสัญชาติไทยมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนประวัติในท้องที่กรุงเทพมหานคร

(2) นายอำเภอ กรณีผู้ขอมีสัญชาติไทยมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนประวัติ ในจังหวัดอื่นนอกกรุงเทพมหานคร

(3) อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ที่อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งให้อำนาจแทน กรณีเมื่อมีเหตุจำเป็นหรือกรณีอื่นใด

จ. ระยะเวลาดำเนินการ ประกอบด้วย

- (1) ขั้นตอนการยื่นคำขอและตรวจสอบเอกสารหลักฐาน กำหนดให้แล้วเสร็จ ภายใน 1 วันที่กำหนด
 - (2) ขั้นตอนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้กำกับการขึ้นไป ในพื้นที่ที่ทางจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งพิจารณารับรองความประพฤติ กำหนดให้แล้วเสร็จ ภายใน 1 วันทำการ หากมีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้ 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 วันทำการ (เฉพาะการยื่นคำขอในท้องที่จังหวัดอื่น)
 - (3) ขั้นตอนการสรุปผลและพิจารณามีคำสั่ง กำหนดให้แล้วเสร็จ ภายใน 3 วัน ทำการ หากมีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้ 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 3 วันทำการ
2. การรับรองความประพฤติของผู้ขอ โดยเป็นการรับรองข้อมูลประวัติการกระทำความผิดจากข้อมูลที่ปรากฏในระบบสารสนเทศข้อมูลอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (CRIMES) กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้กำกับการขึ้นไปในพื้นที่ที่ทางจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้รับรองความประพฤติของผู้ขอ จึงขอให้จังหวัดเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินงานดังกล่าว โดยจัดทำคำสั่งจังหวัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจตามแนวทางปฏิบัติในการรับรองความประพฤติของผู้ยื่นคำขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา 2 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติพ.ศ. 2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 4.) และแจ้งอำเภอทราบเพื่อประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายตำรวจภูธรในพื้นที่พร้อมทั้งรายงานผลการจัดทำคำสั่งจังหวัดดังกล่าวให้กรมการปกครองทราบ ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 3668
3. ให้นายอำเภอเป็นผู้อนุมัติและสั่งให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิของบุคคลที่จะได้รับตามกฎหมาย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ หรือนายอำเภอไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติราชการได้เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้เสนอคำขอมีสัญชาติไทยให้พิจารณาและมีคำสั่ง ให้ผู้รักษาราชการแทนลำดับแรกตามคำสั่งอำเภอหรือ คำสั่งจังหวัดแล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ หรือสั่งการใด ๆ แทนนายอำเภอ และเมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานจังหวัดทราบ
4. การดำเนินการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ถือเป็นนโยบายที่สำคัญของกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และบูรณาการความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 ให้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาการขอสถานะบุคคลและสัญชาติไทยตามสิทธิที่บุคคลนั้นจึงมีได้ตามกฎหมาย กรมการปกครองจึงได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยการช่วยเหลือบุคคลผู้มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติระหว่างกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมสอบสวนคดีพิเศษกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กรมการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกรุงเทพมหานคร โดยมีความเห็นร่วมกันว่าจะดำเนินการแก้ไขปัญหบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชน จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอทุกแห่งทราบถึงวัตถุประสงค์ตลอดจนอำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แจ้งกำกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกำหนดเลขที่บ้านและปัญหาการเรียกรับผลประโยชน์ โดยมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่

ด้วยปรากฏมีสื่อมวลชนเผยแพร่คลิปเสียงบทสนทนาทางโทรศัพท์ของผู้ที่อ้างตัวว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานทางทะเบียนกับผู้เข้ารับบริการเพื่อยื่นคำขอเลขที่บ้าน โดยมีการเรียกรับผลประโยชน์เป็นเงินจำนวนหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของหน่วยงานราชการและสำนักทะเบียนทั่วประเทศ

สำนักทะเบียนกลาง พิจารณาแล้วเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเลขที่บ้านเป็นไปตามระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงขอแจ้งกำกับการปฏิบัติงานดังนี้

1. การขอมีเลขประจำบ้านตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เพื่อขอเลขประจำบ้านภายใน 15 วัน นับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ โดยไม่มีค่าธรรมเนียมในการดำเนินการ เว้นแต่เจ้าบ้านได้แจ้งขอเลขประจำบ้านพ้นกำหนดเวลาการแจ้งมีค่าธรรมเนียมการแจ้งที่พ้นกำหนดเวลาการแจ้ง ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการแจ้งหรือ ขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา พ.ศ. 2562 หากปรากฏว่ามีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดในเรื่องดังกล่าว รวมถึงเรื่องงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิดตามกฎหมายมีโทษทางอาญาและทางวินัย

2. หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดเลขที่บ้าน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 ข้อ 15 - ข้อ 19 วางหลักไว้ว่าการกำหนดบ้านเลขที่ให้เรียงตามลำดับบ้าน เมื่อได้กำหนดบ้านเลขที่แล้วต่อมามีบ้านปลูกสร้างขึ้นใหม่ระหว่างบ้านหลังใด ให้ใช้บ้านเลขที่ที่อยู่ใกล้ซิดนั้นแล้วเพิ่มตัวเลขไว้ท้าย เช่น 5/2,5/3 เป็นบ้านเลขที่ที่ปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือถ้าบ้านใดรื้อถอนไป และมีบ้านปลูกสร้างขึ้นใหม่ ณ ที่เดิมหรือใกล้ซิดกับบ้านที่รื้อถอนไปให้ใช้บ้านเลขที่ที่รื้อถอนนั้น ถ้าปลูกสร้างบ้านขึ้นใหม่ต่อจากบ้านที่มีบ้านเลขที่สูงสุดให้กำหนดบ้านเลขที่ที่ปลูกสร้างใหม่เรียงจากเลขหมายสูงสุตนั้นต่อไปตามลำดับ หากปรากฏว่ามีการกำหนดบ้านเลขที่ข้ามบ้านเลขที่ที่ไม่มีบ้านหรือแก้ไขบ้านเลขที่โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบสำนักทะเบียนกลางกำหนด เข้าข่ายเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบมีโทษทางวินัย

3. การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานทะเบียนต้องมีจิตสำนึกในการให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาขอรับบริการด้วยความเต็มใจและสุภาพและพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยละเว้นการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบไม่แสวงหาประโยชน์อื่นใดจากผู้มาขอรับบริการ และดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จรรยาบรรณข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานทะเบียน พ.ศ. 2555

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเลขที่บ้านเป็นไป ตามระเบียบและ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงขอแจ้งกำชับการปฏิบัติงานดังนี้

1. การขอมีเลขประจำบ้านตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เพื่อขอเลขประจำบ้าน ภายใน 15 วันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ โดยไม่มี ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการเว้นแต่เจ้าบ้านได้แจ้งขอเลขประจำบ้าน พ้นกำหนดเวลาการแจ้งมีค่าธรรมเนียมการแจ้งที่พ้นกำหนดเวลาการแจ้งตามกฎหมายกำหนดค่าธรรมเนียมและ ยกเว้นค่าธรรมเนียมการแจ้งหรือ ขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา พ.ศ. 2562 หากปรากฏว่ามีการเรียกรับเงินหรือ ผลประโยชน์อื่นใดในเรื่องดังกล่าว รวมถึงเรื่องงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิดตามกฎหมาย มีโทษทางอาญาและทางวินัย

2. หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดเลขที่บ้าน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำ ทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 ข้อ 15 - ข้อ 19 วางหลักไว้ว่าการกำหนดบ้านเลขที่ให้เรียงตามลำดับบ้าน เมื่อได้กำหนดบ้านเลขที่แล้วต่อมามีบ้าน ปลุกสร้างขึ้นใหม่ระหว่างบ้านหลังใดให้ใช้บ้านเลขที่ที่อยู่ใกล้ชิดนั้น แล้วเพิ่มตัวเลขไว้ท้าย เช่น 5/2,5/3 เป็นบ้านเลขที่ที่ปลุกสร้างขึ้นใหม่ หรือถ้าบ้านใดรื้อถอนไป และมีบ้านปลุกสร้างขึ้นใหม่ ณ ที่เดิมหรือใกล้ชิดกับบ้าน ที่รื้อถอนไปให้ใช้บ้านเลขที่ที่รื้อถอนนั้น ถ้าปลุกสร้างบ้านขึ้นใหม่ต่อบ้านที่มีบ้านเลขที่สูงสุดให้กำหนดบ้านเลขที่ ที่ปลุกสร้างใหม่เรียงจากเลขหมายสูงสุดนั้นต่อไปตามลำดับ หากปรากฏว่ามีการกำหนดบ้านเลขที่ข้ามบ้านเลขที่ที่ไม่มีบ้าน หรือแก้ไขบ้านเลขที่โดยไม่เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบสำนักทะเบียนกลางกำหนดเข้าข่ายเป็นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบมีโทษทางวินัย

3. การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานทะเบียนต้องมีจิตสำนึกในการให้บริการ และอำนวยความสะดวก แก่ประชาชนผู้มาขอรับบริการด้วยความเต็มใจและอุทิศและพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยละเว้น การใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบไม่แสวงหาประโยชน์อื่นใดจากผู้มาขอรับบริการ และดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและ รักษาภาพลักษณ์ของทางราชการตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จรรยาบรรณข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานทะเบียน พ.ศ. 2555

อนึ่ง พฤติกรรมการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานทางทะเบียนก่อให้เกิด ความเสียหายต่อชื่อเสียง และภาพลักษณ์ของหน่วยงานราชการและสำนักทะเบียนทั่วประเทศ เป็นการ ประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง และเป็นที่น่าเสียดายเกียรติศักดิ์ต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน ทั้งยังก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีแก่ประชาชนและสังคม โดยรวมอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วขัดต่อหลักการปฏิบัติตนของบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการประชาชนที่ต้องซื่อสัตย์สุจริตมีจิตสำนึกที่ดีดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ ของทางราชการตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ในการนี้สำนักทะเบียนกลางจึงขอให้ สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งกำชับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและผู้ปฏิบัติงาน ทะเบียนทุกระดับของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่ ให้คำนึงถึงการประพฤติปฏิบัติ ตนอย่างมีคุณธรรมในฐานะที่เป็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเคร่งครัดด้วย

ส่วนส่งเสริมการทะเบียนและบัตร สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตรวจนิเทศและติดตามผลการให้บริการของจุดเคาน์เตอร์บริการอำเภอ..ยิ้ม และการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร เป็นเวลานาน และกลุ่มบุตรที่เกิดในราชอาณาจักร ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๙๖๙ ตุลาคม ๒๕๖๗ ในพื้นที่ จ.เชียงใหม่ จ.ลำปาง และ จ.ตาก

วันที่ 9 - 13 กรกฎาคม 2568 อธิบดีกรมการปกครอง ได้มอบหมายให้ นางสาวกัญญพัชญ์ กุ่มงาม ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการทะเบียนและบัตร สำนักบริหารการทะเบียน พร้อมทีมงาน ออกตรวจเยี่ยมและติดตามผลการให้บริการงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ณ จุดเคาน์เตอร์บริการอำเภอ..ยิ้ม ที่เปิดให้บริการประชาชนภายในห้างสรรพสินค้า และพื้นที่นอกห้างสรรพสินค้า รวมถึงติดตามผลการแก้ไขปัญหาสัญชาติ และสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานาน และกลุ่มบุตรที่เกิดในราชอาณาจักร ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 ในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง และ จังหวัดตาก รวมทั้งสิ้น จำนวน 8 แห่ง ดังนี้

1. สนท. อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่
2. สนท. อ.ฝาง จ.เชียงใหม่
3. สนท. อ.แม่อาย จ.เชียงใหม่
4. สนท. อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
5. จุดเคาน์เตอร์บริการฯ ณ ศูนย์เศรษฐกิจจอบ่อสร้าง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
6. จุดเคาน์เตอร์บริการฯ ณ ที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงใหม่ (หลังเดิม) อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
7. จุดเคาน์เตอร์บริการฯ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง
8. จุดเคาน์เตอร์บริการฯ ณ ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี อ.เมืองตาก จ.ตาก

โดยการตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำแนวทางการให้บริการ และรับฟังปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ ของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุง พัฒนาการให้บริการยกระดับมาตรฐานงานบริการของที่ทำการปกครองอำเภอ ตามแนวทางอำเภอสุขใจ ซึ่งเป็น 1 ใน DOPA FLAGSHIPS 5A 2025 ตามแนวทางการขับเคลื่อนกรมการปกครอง ปี พ.ศ. 2568 ของนายไชยวัฒน์ จุนถิระพงศ์ อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหางานทะเบียนและบัตร

Call Center

1548

คำถาม

มีข้อติดอยู่ทะเบียนบ้านกลาง และต้องการมอบอำนาจให้หลานมาทำการย้ายชื่อออกและย้ายเข้าทะเบียนบ้านของบิดามารดา เนื่องจากข้าพเจ้าอยู่ต่างประเทศ และต้องต่อหนังสือเดินทางที่ต่างประเทศ และทางสถานกงสุลในต่างประเทศได้ออกหนังสือมอบอำนาจ เพื่อใช้ในการย้ายชื่อออกจากทะเบียนบ้านกลาง จึงจะสามารถทำการต่อหนังสือเดินทางได้ แต่สำนักทะเบียนที่ไปติดต่อแจ้งว่า จะต้องไปแจ้งย้ายชื่อออกที่สำนักทะเบียนกลาง เนื่องจากชื่อถูกย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางเกินกว่า ๙๐ วัน และจะต้องให้เจ้าตัวเดินทางมาด้วยตนเองเท่านั้น อยากทราบว่า มีวิธีการดำเนินการอย่างไร ในกรณีที่เจ้าตัวไม่สามารถเดินทางกลับไทยได้ ซึ่งได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้หลานไปแล้ว การให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่แต่ละเขตไม่ตรงกัน เพราะในสถานกงสุลไทยก็แจ้งอีกว่า สามารถทำหนังสือมอบอำนาจและดำเนินการย้ายออกและย้ายเข้าทะเบียนบ้านของญาติได้เลย แต่ทำไมที่ไทยถึงแจ้งว่า จะต้องให้เจ้าตัวมาดำเนินการเอง ทั้งที่บอกว่าเจ้าตัวอยู่ต่างประเทศ แล้วทำไมไม่สามารถดำเนินการย้าย ณ สำนักงานเขตท้องที่ได้ ทั้งนี้ ขอความอนุเคราะห์ให้อ้างอิงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

กรณีคนไทยที่เดินทางไปต่างประเทศ ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘๗ กำหนดให้นายทะเบียนแจ้งย้ายชื่อและรายการบุคคลดังกล่าวไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียน โดยสำนักทะเบียนแต่ละแห่งจะกำหนดให้มีทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับลงรายการของบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศ สำนักทะเบียนละ ๑ แห่ง ทั้งนี้ เป็นการช่วยเหลือให้คนไทยที่ไปอยู่ต่างประเทศ สามารถใช้สิทธิต่าง ๆ ได้โดยเฉพาะสิทธิทางการเมือง ดังนั้น กรณีคนไทยที่ไปพำนักในต่างประเทศเป็นเวลานานและไม่มีบ้านในประเทศไทยแล้ว สามารถแจ้งย้ายชื่อและรายการบุคคลไปไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับคนที่เดินทางไปต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง และหากคนไทยในต่างประเทศที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลาง ขอให้ติดต่อสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งย้ายชื่อออกจากทะเบียนบ้านกลางไปเข้าทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับคนไทยที่เดินทางไปต่างประเทศ โดยกรณีดังกล่าวสามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นยื่นคำร้องขอย้ายแทนได้ แต่ถ้าต้องการแจ้งย้ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านกลาง เพื่อไปเข้าทะเบียนบ้านปกติผู้นั้นจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยและต้องอาศัยอยู่จริงในบ้านหลังที่จะย้ายเข้าซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๐ (๒) ทั้งนี้ ในการมอบอำนาจขอให้ผู้ร้องดำเนินการผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๙ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางปฏิบัติ ด้านทะเบียนราษฎรเพื่อช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ ประกอบกับหนังสือ กรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๔๐๑๘ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ (คู่มือปฏิบัติงานด้านการทะเบียนราษฎรและสัญชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เล่มสี่พิมพ์ หน้า ๑๙๒ - ๑๙๔)

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาทางทะเบียนและบัตร

Call Center

1548

คำถาม

ขอสอบถามว่า บุตรที่เกิดจากบิดาและมารดาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส บิดาเป็นคนแจ้งเกิด และยินยอมให้บุตรใช้นามสกุล ต่อมาถ้าบิดาไม่ยินยอมให้บุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายใช้นามสกุลต้องดำเนินการอย่างไร ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

ในกรณีที่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ยินยอมให้บุตรใช้ชื่อสกุลของตนแล้ว ต่อมาประสงค์ให้บุตรเปลี่ยนไปใช้ชื่อสกุลอื่น สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. หากบุตรเป็นผู้เยาว์ บิดาย่อมสามารถแจ้งให้มารดาของบุตรไปดำเนินการยื่นคำขอตามแบบ ข.1 ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอที่บุตรมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อขอเปลี่ยนชื่อสกุลของบุตร จากชื่อสกุลของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปเป็นชื่อสกุลของมารดาได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1561 ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 1303 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2527 (คู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคล หน้า 234 - 236)
2. หากบุตรบรรลุนิติภาวะแล้ว บิดาย่อมสามารถแจ้งให้บุตรไปดำเนินการตามแนวทางในข้อ 1 ได้ด้วยตนเอง โดยบุตรนั้นอาจจะขอเปลี่ยนชื่อสกุลตามมารดา (ข.5) หรือขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ (ข.2) หรือขอร่วมใช้ชื่อสกุลกับบุคคลอื่น (ข.4) ก็สามารถกระทำได้
3. กรณีบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายยินยอมให้บุตรใช้ชื่อสกุลของตน บุตรนั้นย่อมมีสิทธิโดยชอบธรรมในการใช้ชื่อสกุลของบิดา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1561 บิดาจึงไม่สามารถยกเลิกความยินยอมดังกล่าว และไม่สามารถยื่นคำขอ เปลี่ยนชื่อสกุลให้แก่บุตรผู้เยาว์ได้ เนื่องจากบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้เป็นผู้มีอำนาจปกครองบุตร ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1567 ประกอบกับหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309.3/ว 25171 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2555 (คู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคล หน้า 288 - 298)

วารสารสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ปีที่ 17 ฉบับเดือน กรกฎาคม 2568

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาทางทะเบียนและบัตร

Call Center

1548

คำถาม

กรณีพระขอทำบัตรประจำตัวประชาชน แต่ไม่ได้ย้ายเข้าทะเบียนบ้านวัดและยังไม่ได้เปลี่ยนคำนำหน้าเป็นพระ สามารถทำได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอมีบัตรจากพระภิกษุ สามเณร ที่ประสงค์จะทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้ตรวจสอบหลักฐานว่ารายการต่าง ๆ ในทะเบียนบ้านฉบับของวัด เช่น คำนำหน้านาม หรือวงเล็บชื่อตัว ชื่อสกุลต่อท้ายสมณศักดิ์ ตรงกันกับรายการที่ระบุในหนังสือสุทธิหรือไม่ หากถูกต้องตรงกันและมีหลักฐานเอกสารอื่น ๆ ตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนดครบถ้วน ให้พิจารณาดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้พระภิกษุ สามเณร ทันที หากตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าพระภิกษุ สามเณร ยังไม่ได้ย้ายที่อยู่จากทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเข้าทะเบียนบ้านฉบับของวัด และยังไม่ได้แก้ไขคำนำหน้านามให้ถูกต้องตรงกันกับที่ระบุในหนังสือสุทธิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำให้พระภิกษุ สามเณร ดำเนินการดังกล่าวก่อนแล้วจึงจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ แต่หากพระภิกษุ สามเณร ยังคงยืนยันที่จะใช้สำเนาทะเบียนฉบับเจ้าบ้าน หรือสำเนาทะเบียนบ้านฉบับของวัด ที่ยังไม่ได้แก้ไขคำนำหน้านามให้เป็น “พระ” หรือ “สามเณร” หรือสมณศักดิ์ โดยวงเล็บชื่อตัว ชื่อสกุล ต่อท้ายสมณศักดิ์ในกรณีพระภิกษุที่ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นหลักฐานในการทำบัตรประจำตัวประชาชนก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่หมายเหตุในคำขอมีบัตร (บ.ป. 1) ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงประกาศมหาเถรสมาคม เรื่อง พระภิกษุ สามเณร เซ็นนามแสดงภาวะไม่แน่นอนว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ และมติมหาเถรสมาคมครั้งที่ 21/2523 ลงวันที่ 19 กันยายน 2523 ให้พระภิกษุผู้ขอมีบัตรทราบแล้ว และให้หมายเหตุไว้ในแบบบันทึกเหตุการณ์ขณะถ่ายรูปถ่ายว่า พระภิกษุยื่นคำขอมีบัตร หมายเลข.... เมื่อดำเนินการให้แล้ว ให้สำนักทะเบียนรายงานจังหวัดทราบทุกราย และให้จังหวัดแจ้งกรมศาสนาเพื่อเป็นการประสานทางปฏิบัติต่อไป

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาทางทะเบียนและบัตร

Call Center

1548

คำถาม

ข้าพเจ้าซื้อบ้านน็อคดาวนั้มีฐานราก เช่น มีเสาแนบมากับตัวบ้าน จะมาขอบ้านเลขที่ บ้านอยู่ในเขตเทศบาล ต้องขออนุญาตตาม พ.ร.บ. แต่ช่างไม่ออกใบอนุญาตให้ข้าพเจ้าจะขอบ้านเลขที่ได้หรือไม่ ทั้งนี้ ขอความอนุเคราะห์ อ่างอิงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

บ้านที่ต้องกำหนดบ้านเลขที่บ้านหมายความว่า โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งมีเจ้าของครอบครอง และให้หมายความถึงแพ หรือเรือซึ่งจอดอยู่เป็นประจำใช้เป็นที่อยู่ประจำหรือสถานที่ หรือยานพาหนะอื่นซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยประจำด้วย ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534

มาตรา 34 ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเจ้าบ้านอาจขอให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านและออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้ก่อนที่บ้านจะสร้างเสร็จก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งระบุไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวว่าอยู่ระหว่างการก่อสร้าง

ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านให้แก่ผู้แจ้ง ซึ่งอยู่ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นภายในเจ็ดวัน ถ้ามีบ้านอยู่นอกเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้กำหนดเลขประจำบ้านภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ นับแต่วันที่รับคำขอ

ประกอบระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562)

ข้อ 32 (4) ถ้าผู้ขอเลขประจำบ้านมีหลักฐานแสดงสิทธิครอบครองที่ดินที่ปลูกสร้างบ้าน แต่ไม่มีหลักฐานการขออนุญาตปลูกสร้างหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ให้นายทะเบียนกำหนดเลขประจำบ้านและรหัสประจำบ้านเป็นบ้านชั่วคราว และแนะนำเจ้าบ้านให้ดำเนินการขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร แล้วนำหลักฐานพร้อมสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาแก้ไขโดยขีดฆ่าคำว่า “ชั่วคราว” ออกและบันทึกการแก้ไขพร้อมลงวันเดือนปีที่แก้ไขและลงชื่อนายทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน

วารสารสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ปีที่ 17 ฉบับเดือน กรกฎาคม 2568

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาทางทะเบียนและบัตร

Call Center

1548

คำถาม

ขอสอบถามในกรณีบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุในเดือนมกราคม พ.ศ. 2569 แต่ต้องเดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศ อยากทราบว่าหากบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุระหว่างที่พำนักอยู่ต่างประเทศไม่สะดวกที่จะเดินทางกลับมาดำเนินการที่ประเทศไทยสามารถยื่นคำขอทำบัตรประจำตัวประชาชนล่วงหน้าเกิน 60 วันได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

กรณีบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่เปิดให้บริการงานบัตรประจำตัวประชาชนได้ทุกแห่ง ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ และผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนบัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 60 วัน ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ ทั้งนี้จะต้องนำบัตรเดิมที่หมดอายุมาแสดงและคืนบัตรเดิมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

กรณีบัตรหมดอายุระหว่างพำนักที่ต่างประเทศสามารถยื่นขอมีบัตรใหม่ได้ ณ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ และส่วนราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุล ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด ทั้งนี้ ผู้ขอมีบัตรซึ่งมีถิ่นพำนักอยู่นอกราชอาณาจักรไทย จะยื่นคำขอได้เฉพาะการขอมีบัตรใหม่ (กรณีบัตรหมดอายุ บัตรหายหรือถูกทำลาย) และการขอเปลี่ยนบัตร (กรณีบัตรชำรุดในสาระสำคัญ แก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน) เท่านั้น

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

1. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 6 ตรี และมาตรา 6 จัตวา
2. กฎกระทรวง ฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2555) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 ข้อ 2
3. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2554 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 10 และข้อ 11 (3)

4 DEC 2023

EASY ENGLISH WITH DOPA

DOPA SMART OFFICER
Synonym

เปราะบาง/อ่อนไหว
(คำคุณศัพท์ Adjective)

Sensitive /เซ่น-ซี-ทีฟ/
Breakable /เบรค-กะ-เบิล/

EXAMPLE

Some people's teeth are highly sensitive to cold.

ฟันของบางคนไวต่อความเย็นมาก

Do you have anything breakable in your bag?
คุณมีของที่แตกหักในกระเป๋าของคุณไหม?

